

ES PILIEČIŲ TEISĖS ŠKOTIJOJE

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė Studijuoti

Šiame informaciniame biuletenyje pateikiama trumpa santrauka apie jus, kaip **ES piliečio**, teisę studijuoti Škotijoje. Šiame informaciniame biuletenyje teigiama, kad "ES piliečius" sudaro ES valstybių narių piliečiai, taip pat EEE valstybių (Norvegijos, Islandijos ir Lichtenšteino) ir Šveicarijos piliečiai.

Šiame informaciniame biuletenyje taip pat pateikiama informacija apie teises jūsų **šeimos narių**, kurie patys nėra ES piliečiai, ir kurių teisė gyventi Jungtinėje Karalystėje įgijama iš jų santykių su ES piliečiu.¹

Po JK išstojimo iš Europos Sąjungos (Brexit) ES piliečių teisės Škotijoje pasikeitė keliais svarbiais aspektais.

ES piliečiai, gyvenę Juntinėje Karalystėje 2020 m. gruodžio 31 d.

ES piliečiai ir jų šeimos nariai, gyvenę JK 2020 m. gruodžio 31 d., galėjo pateikti prašymą pagal Nuolatinio gyventojų statuso suteikimo „EU Settlement Scheme“ [ES piliečių Apygyvendinimo Schema] (ESSS), kuriems galėjo buvo suteiktas **Nuolatinio Gyventojų Statusas** (neterminuotas leidimas pasilikti) arba **Nenuolatinio Gyventojų Statusas** (ribotas leidimas pasilikti 5 metus).

Airijos piliečiams ir asmenims, turintiems neterminuotą leidimą pasilikti, kreiptis nereikėjo.

- ▶ Jei šiuo metu neturite suteikto leidimo pasilikti, galbūt galėsite pateikti prašymą pavėluotai pagal ESSS. Jei norite likti Škotijoje, turėtumėte skubiai kreiptis teisinės konsultacijos.
- ▶ Jei pateikėte prašymą pagal ESSS ir laukiate sprendimo ("dar neišnagrinėta paraiška"), jums bus išduotas **Paraiškos sertifikatas** kaip įrodymas, kad ši paraiška buvo pateikta. Jūs turite teisę likti Jungtinėje Karalystėje, kol bus priimtas sprendimas dėl jūsų prašymo. Jei paraiška yra atmesta, jūs turite teisę likti JK tol, kol nebebus galima apskūsti šio sprendimo. Jūs turėsite **Paraiškos sertifikatą** kaip įrodymą, kad pateikėte šią paraišką.

ES Piliečiai, atvykę 2021 m. sausio 1 d. ar vėliau

ES piliečiai ir jų šeimos nariai, pirmą kartą atvykę į Jungtinę Karalystę 2021 m. sausio 1 d. ar vėliau, negali kreiptis dėl Nuolatinio Gyventojų Statuso ar Nenuolatinio Gyventojų Statuso.

Jūs galbūt esate atvykęs kaip **Trumpalaikis Lankytojas**. Jei norite pasilikti JK ilgiau nei šešis mėnesius, privalote kreiptis dėl **Ilgalaikės Vizos** suteikimo (pavyzdžiui, norint studijuoti, dirbti ar prisijungti prie šeimos nario).

ES piliečių šeimos nariai, kurie nėra ES piliečiai, gali atvykti į JK, jei turi ESSS šeimos leidimą arba JK išduotą biometrines leidimo gyventi šalyje kortelę. Atvykę į JK, jie turėtų per tris mėnesius kreiptis į ESSS.

1. "Šeimos nariais" gali būti laikomi: jūsų sutuoktinis ar civilinis partneris, jūsų vaikai, anūakai ir provaikaičiai iki 21 metų amžiaus, jūsų išlaikomi tėvai, seneliai ir proseneliai, kai kurie nesusituokę partneriai ir kiti išlaikomi giminaičiai. (Išdavus "Home Office" [Namų Biurui] "išplėstinės šeimos nario" registracijos pažymėjimą).

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė Studijuoti

Ar turiu teisę studijuoti Škotijoje?

ANKSTYVASIS UGDYMAS IR VAIKŲ PRIEŽIŪRA

Visi ES Piliečiai

Ankstyvąjį ugdymą ir vaikų priežiūrą finansuoja Škotijos vyriausybė ir tuo nemokamai gali naudotis šie vaikai:

- ▶ Visi 3 ir 4 metų vaikai (iki 30 valandų per savaitę)
- ▶ 2 metų vaikai, kuriuos prižiūri vietinės valdžios institucija, kai vienas iš tėvų gauna tam tikras išmokas.

Vietinės valdžios institucijos (savivaldybės) gali nuspręsti suteikti galimybę ir kitiems vaikams naudotis nemokamomis ankstyvojo ugdymo ir vaikų priežiūros paslaugomis, jei nustatys, kad tai yra tinkama ir reikalinga.

PRADINĖS IR VIDURINĖS MOKYKLOS

Visi ES Piliečiai

Visi Škotijoje gyvenantys mokyklinio amžiaus vaikai (dažniausiai nuo 4.5 iki 16 metų amžiaus) turi teisę į išsilavinimą.

Tėvai yra atsakingi už tai, kad jų vaikai būtų ugdomi. Jie paprastai tai vykdo leisdami savo vaiką į mokyklą. Kiekvienas vaikas turi teisę į nemokamą vietą pradinėje ar vidurinėje mokykloje. Kai kurie tėvai nusprendžia leisti savo vaiką į nepriklausomą mokyklą arba ugdyti juos namuose.

Mokyklos yra valdomos vietinių savivaldybių. Jei turite klausimų apie jūsų vaiko teisę į nemokamą vietą vietinėje mokykloje, kreipkitės patarimo ir informacijos į savo vietinę savivaldybę.

Jei jūsų vaikas turi papildomų paramos poreikių, vietinė valdžios institucija privalo juos nustatyti ir suteikti paramą. Daugiau informacijos apie tai galima rasti.

[Enquire](#) and [Parent Club](#).

AUKŠTESNYSIS IR AUKŠTASIS IŠSILAVINIMAS

ES Piliečiai, turintys Nuolatinio Gyventojų ar Nenuolatinio Gyventojų Statusą (arba kurie

kreipėsi į ESSS iki 2021 m. birželio 30 d.)

Jūs turite teisę studijuoti bet kurioje Škotijos akademineje įstaigoje.

ES Piliečiai turintys Nuolatinio Gyventojų ar Nenuolatinio Gyventojų Statusą (arba turintys Paraiškos Sertifikatą)

- ▶ Asmenys, turintys Nuolatinio Gyventojų Statusą, turi teisę dirbti ir studijuoti Škotijoje neribotą laiką.
- ▶ Asmenys, turintys Nenuolatinio Gyventojų Statusą, turi teisę dirbti ir studijuoti Škotijoje tol, kol baigsis jų statuso galiojimo laikas.
- ▶ Jei turite Paraiškos Sertifikatą, jūs turite teisę dirbti ir studijuoti, kol jums bus suteiktas Nuolatinio Gyventojų Statusas ar Nenuolatinio Gyventojų Statusas (arba, kol nebegalėsite apskusti dėl jūsų paraiškos atmetimo).

Jūsų teisė studijuoti nėra susijusi su konkrečia švietimo įstaiga ar konkrečiu studijų kursu.

ES Piliečiai, atvykę 2021 m. sausio 1 d. ar vėliau

TRUMPALAIKIAI LANKYTOJAI

ES piliečiams, atvykstantiems kaip Trumpalaikiai Lankytojai, yra leidžiama lankyti trumpus studijų kursus arba dalyvauti akademiniuose tyrimuose, jei tai trunka ne ilgiau kaip šešis mėnesius. Jums nereikia kreiptis dėl vizos prieš atvykstant, bet jūs privalote pateikti įrodymą, kad turite pakankamai lėšų save išlaikyti studijų Jungtinėje Karalystėje metu. Jums neleidžiama:

- ▶ Dirbti apmokamą ar neapmokamą darbą JK įmonėje
- ▶ Dirbti kaip savarankiškai dirbantis asmuo
- ▶ Atlikti darbo praktiką ar stažuotę

ASMENYS TURINTYS ILGALAIKIAS VIZAS

ES piliečiai ir jų šeimos nariai, norintys studijuoti ilgiau nei šešis mėnesius, turi kreiptis dėl Ilgalaikės Vizos. Daugeliu atvejų, jei ji bus suteikta, jūs turėsite teisę gyventi ir studijuoti Jungtinėje Karalystėje (paprastai pabaigiant konkretų kursą ar kvalifikaciją konkrečioje akademineje institucijoje). Norint pakeisti akademine institucija, jūs kursą ar kvalifikaciją, jums gali prireikti pakeisti vizos sąlygas arba iš naujo kreiptis dėl Ilgalaikės Vizos.

2023 m. sausio 1 d.

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė Studijuoti

Kiek man kainuos studijuoti čia? Ar galiu gauti studentų paskolas?

Jums gali būti suteikta teisė studijuoti aukštesniojo ar aukštojo mokslo lygiu Škotijoje. Tačiau apsvarstykite, ar galite finansiškai sau leisti pradėti studijuoti čia ir tęsti studijas toliau. Tai gali priklausyti nuo to, ar jūs turite teisę į "home fees" [namų mokesčių] statusą (nemokamą išsilavinimą) ir (arba) studentų paskolų schemas.

"HOME FEES STATUS" [NAMŲ MOKESČIŲ STATUSAS]

Norėdami gauti "namų mokesčių" statusą (nemokamą mokslą) aukštesniajame ar aukštajame moksle, jūs privalote būti:

- ▶ ES valstybės narės pilietis ir
- ▶ Pragyvenęs Europos Sąjungoje 3 metus prieš pat pradėdamas jūsų studijas

Studentai pradėdantys studijas 2020 – 2021 mokslo metais (ar anksčiau)

ES valstybių narių piliečiai, kurie įstojo į bakalauro studijas Škotijoje 2020 – 2021 m. ar anksčiau, viso jų kurso metu galės naudotis „namų mokesčių“ statusu (nemokamu mokslu). Tai taip pat bus taikoma kai kuriems EEE piliečiams.

Studentai pradėdantys studijas 2021 – 2022 mokslo metais (ar vėliau)

Tik tie ES valstybių narių piliečiai, kurie Jungtinėje Karalystėje turi Nuolatinio Gyventojų Statusą arba Nenuolatinio Gyventojų Statusą, ir toliau galės gauti namų mokesčių statusą. Tai taip pat bus taikoma EEE piliečiams, atitinkantiems gyvenamosios vietos sąlygas.

SAAS Studentų Parama

Kai kurie ES valstybių narių piliečiai, studijuojantys aukštojo mokslo kursą, gali gauti paramą studentams iš "SAAS" [Studentų Apdovanojimo Agentūros Škotijoje]. Norėdami gauti daugiau informacijos, apsilankykite www.saas.gov.uk

Kaip aš galiu įrodyti savo teisę?

PRADINĖS IR VIDURINĖS MOKYKLOS

Paprastai vaikams yra suteikiama vieta vietinėje mokykloje. Jūs galite užregistruoti savo vaiką į pradinę ar vidurinę mokyklą pateikdami prašymą vietinei savivaldybei. Jūs privalote pateikti savo vaiko asmens tapatybės ir jūsų gyvenamosios vietos įrodymą.

AUKŠTESNYSIS IR AUKŠTASIS IŠSILAVINIMAS

Nuo 2021 m. Liepos 1 d. jūs privalote pateikti įrodymą, kad turite Nuolatinio Gyventojų ar Nenuolatinio Gyventojų Statusą arba kitos formos suteiktą leidimą pasilikti šalyje (pvz., Ilgalaikę Vizą), kad galėtumėte įrodyti savo teisę pasilikti ir toliau tęsti studijas Škotijoje.

Jei turite Paraiškos Sertifikatą, jūs galite jį taip pat pateikti kaip savo teisės studijuoti Škotijoje įrodymą.

Norint atitikti nustatytus tinkamumo kriterijus ir įgyti "namų mokesčių" statusą bei gauti studentų paskolas, jums gali reikėti pateikti gyvenamosios vietos įrodymą.

2023 m. sausio 1 d.

Kur galiu gauti daugiau pagalbos ar konsultacijos?

Jeigu turite klausimų apie jūsų teisę studijuoti Škotijoje, jūsų tinkamumą studentų paskoloms, arba, jei manote, kad buvote diskriminuojami suteikiant galimybę mokytis, galite kreiptis pagalbos ir konsultacijos čia:

Pradinis ir Vidurinis Išsilavinimas:

- ▶ Parentzone Scotland [Tėvų Zona Škotijoje]
Pasirenkant Mokyklą:
<https://education.gov.scot/parentzone/my-school/choosing-a-school/local-state-school/>
- ▶ Scottish Government [Škotijos Vyriausybė]
Jūsų Vaiko Registracija į Mokyklą:
<https://www.mygov.scot/register-your-child-for-a-school/>
- ▶ Citizens Advice Scotland [Piliečių Patarimai Škotijoje]:
<https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/family/education/school-and-pre-school-education-s/education-choices-from-5-to-16-s/>

Aukštesnysis ir Aukštasis Mokslas:

- ▶ Pasirinkta Kolegija ar Universitetas, kuriame norite studijuoti
- ▶ UKCISA Scotland [Jungtinės Karalystės Tarptautinių Studentų Reikalų Taryba Škotijoje]:
<https://www.ukcisa.org.uk/information--advice/fees-and-money/scotland-fee-status>
- ▶ Student Awards Agency for Scotland (SAAS) [Studentų Apdovanojimo Agentūra Škotijoje]
Gairės dėl Rezidencijos:
<https://www.saas.gov.uk/need-to-know/brexit>
- ▶ Scottish Government [Škotijos Vyriausybė]
Brexitas ir Išsilavinimas:
<https://www.mygov.scot/education-eu-citizens>